

ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ ΤΟΥ ΒΑΣ. ΤΣΙΤΣΑΝΗ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Αριστομένη Καλυβιώτη

Τα τελευταία χρόνια, έχει έρθει στην επικαιρότητα με την μορφή επανεκδόσεων σε δίσκους L.P. και C.D., το μεγαλύτερο μέρος των παλιών τραγουδιών του Βασίλη Τσιτσάνη. Αναφερόμαστε στα προπολεμικά τραγούδια, καθώς και τα μεταπολεμικά που πρωτοκυκλοφόρησαν μέχρι το 1960. Ημερομηνία που σταμάτησε η κυκλοφορία των δίσκων 78 στροφών ή δίσκων γραμμοφώνου.

Ταυτόχρονα σε διάφορα βιβλία έχουν καταγραφεί όλες αυτές οι ηχογραφήσεις, καθώς και οι μεταγενέστερες που κυκλοφόρησαν σε δίσκους 45 στροφών και L.P. Υπάρχει όμως μία κατηγορία ηχογραφημένων τραγουδιών του Τσιτσάνη, που δεν έχει ακόμα επαρκώς ερευνηθεί. Πρόκειται για ηχογραφήσεις τραγουδιών του, που έγιναν στην Αμερική. Σ' αυτές τις ηχογραφήσεις θ' αναφερθούμε, κάνοντας μία πρώτη απόπειρα καταγραφής τους.

Κατ' αρχήν πρέπει να τονίσουμε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία ότι ο ίδιος ο Τσιτσάνης έχει κάνει ηχογραφήσεις στην Αμερική. Σ' όλες λοιπόν τις ηχογραφήσεις που έχουν εντοπισθεί, και οι τραγουδιστές και οι μουσικοί που τους συνοδεύουν, ανήκουν κατά μεγάλο μέρος στο δυναμικό των ελλήνων καλλιτεχνών της Αμερικής. Υπάρχουν όμως και έλληνες καλλιτέχνες που δεν ζούσαν μόνιμα στην Αμερική, αλλά με την ευκαιρία κάποιας περιοδείας τους εκεί έκαναν κάποιες ηχογραφήσεις.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των ηχογραφήσεων αυτών είναι το ότι βρίσκονται μέσα στο κλίμα που διαμορφώθηκε μεταπολεμικά στα ελληνικά κέντρα διασκέδασης της Αμερικής: Ακούγονταν τραγούδια "ανατολίτικα" και μελωδίες απ' όλους τους λαούς της Ανατ. Μεσόγειου. Έτσι στις ηχογραφήσεις ρεμπέτικων και λαϊκών ελληνικών τραγουδιών στην Αμερική, πολλές φορές, κυρίαρχο όργανο είναι το βιολί και όχι το μπουζούκι.

Οι επανεκτελέσεις λοιπόν αυτές των τραγουδιών του Βασ. Τσιτσάνη, παρ' όλο που δεν παίζει ο ίδιος, έχουν ένα ιδιαίτερο "στυλ", είναι αρκετά αξιόλογες και μερικές φορές ισάξιες των αρχικών. Παράδειγμα οι επανεκτελέσεις τραγουδιών του με τον γνωστό τραγουδιστή της Αμερικής Γιώργο Κατσαρό ("ΝΑ ΠΑΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΟΥΛΑ", "ΜΕΣ' ΤΗ ΣΚΟΤΟΥΡΑ ΜΟΥ" και άλλα).

Όλες λοιπόν οι ηχογραφήσεις που αναφερόμαστε, μπορούν να διαχωρισθούν σε τρεις κατηγορίες:

α) Σε ηχογραφήσεις που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά σε δίσκους 78 στροφών, (από το 1945 μέχρι το 1960).

β) Σε ηχογραφήσεις που κυκλοφόρησαν πρώτη φορά σε δίσκους 45 στροφών.

γ) Σε ηχογραφήσεις που βρίσκονται μέσα σε δίσκους L.P. Οι δίσκοι αυτοί συνήθως ήταν προσωπικοί δίσκοι διάφορων καλλιτεχνών, που μεταξύ των άλλων, ηχογράφησαν τραγούδια του Βασ. Τσιτσάνη. Οι δύο τελευταίες κατηγορίες ηχογραφήσεων αφορούν την περίοδο 1955 μέχρι 1970-75 περίπου.

Οι πηγές λοιπόν που μπορούν να εντοπισθούν τα τραγούδια που καταγράφουμε είναι, κατ' αρχήν, οι προαναφερθέντες δίσκοι γραμμοφώνου LP και 45 στροφών. Δεύτερη πηγή είναι οι επανεκδόσεις παλιών τραγουδιών σε δίσκους C.D. Δυστυχώς όμως οι επιμελητές των δίσκων αυτών, δεν μας δίνουν το ιστορικό των τραγουδιών για να ξέρουμε πότε ακριβώς ηχογραφήθηκαν, ποια είναι τα μέλη της ορχήστρας, από τις είδους δίσκο προέρχονται (γραμμοφώνου ή LP) κ.λπ.

Τρίτη πηγή τέλος είναι οι κατάλογοι που εξέδιδαν οι εταιρείες δίσκων, καθώς και διαφημίσεις στις εφημερίδες της εποχής.

Ας δούμε όμως τα τραγούδια που έχουμε εντοπίσει μέχρι στιγμής:

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας "ΚΑΛΟΣ ΔΙΣΚΟΣ" που περιέχει το τραγούδι "Η ΦΤΩΧΕΙΑ" με τον Θεόδ. Καβουράκη.

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας PARNASSUS που περιέχει το τραγούδι "Ο ΧΡΗΣΤΟΣ" με τον Τζιμ Αποστόλου.

Α΄ ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ 78 στροφών

Τραγούδια του Τσιτσάνη σε δίσκους 78 στροφών, όπως αναφέραμε, ηχογραφήθηκαν στην Αμερική από το 1945 μέχρι το 1960. Οι ηχογραφήσεις αυτές έγιναν από μικρές ελληνικές εταιρείες, γιατί οι μεγάλες εταιρείες της Αμερικής, εκείνη την περίοδο, περιορίζονταν σε επανακυκλοφορίες είτε παλιότερων ηχογραφήσεών τους, είτε δίσκων ηχογραφημένων στην Ελλάδα. Δεν έχει γίνει όμως μέχρι στιγμής συστηματική καταγραφή των τραγουδιών αυτών των εταιρειών. Αυτό είναι δύσκολο να γίνει, γιατί δεν γνωρίζουμε ακόμα τον αριθμό όχι μόνο των τραγουδιών αλλά και των ίδιων των εταιρειών. Υπολογίζουμε ότι στο διάστημα 1945-60 δραστηριοποιήθηκαν πάνω από 50 τέτοιες εταιρείες, και είναι άγνωστο πόσους δίσκους κυκλοφόρησε ή κάθε μία.

Δεν είναι όμως μόνον αυτό το πρόβλημα. Πολλές φορές (μάλλον τις περισσότερες) οι δίσκοι αυτοί δεν γράφανε στην ετικέτα τους το όνομα του συνθέτη, ίσως για να μην πληρωθούν δικαιώματα. Αυτό το γεγονός σε συνδυασμό με το ότι δίνονταν διαφορετικός τίτλος στο τραγούδι (απ' εκείνον της αρχικής εκτέλεσης) κάνει πλέον πολύ δύσκολο τον προσδιορισμό της ταυτότητας του τραγουδιού, ακόμα κι αν

βρεθεί καταχωρημένο σε κάποιον κατάλογο.

Έτσι αν δεν ακούσει κάποιος ένα τραγούδι, δεν μπορεί να ξέρει ποιο είναι. Οι ελληνικές λοιπόν εταιρείες της Αμερικής που κυκλοφόρησαν τραγούδια του Τσιτσάνη είναι:

- NINA RECORD Co,
- VIRGINIA RECORD,
- LIBERTY RECORD Co,
- BALKAN,
- ΚΑΛΟΣ ΔΙΣΚΟΣ,
- STANDARD INTERNATIONAL,
- METROPOLITAN,
- APOSTOULOU RECORDS,
- PARNASSUS,
- ARISTOPHONE,
- PHANHELLENIC,
- BOHEM RECORDING STUDIO

και πιθανότατα άλλες που δεν έχουμε ακόμα εντοπίσει.

Ας δούμε τι τραγούδια έχουμε εντοπίσει σε κάθε μία απ' αυτές τις εταιρείες.

1) Στην εταιρεία NINA RECORD Co. Η εταιρεία αυτή είναι ίσως η μεγαλύτερη από τις ελληνικές μεταπολεμικές εταιρείες της Αμερικής. Οι δίσκοι της εκτός από την Αμερική, (Η.Π.Α.) κυκλοφορούσαν ακόμα στην Ελλάδα και Αυστραλία. Επίσης, έ-

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας LIBERTY REC. Co. που περιέχει το τραγούδι "Ο ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ" με την Άγγ. Λυκιαρδοπούλου.

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας BOHEME, το τραγούδι "ΧΩΡΙΣΑΜΕ ΕΝΑ ΔΕΙΛΙΝΟ" με τους Α. Πειραιώτης Ν. Γιορταμάκη.

κανε ηχογραφήσεις και στην Ελλάδα, που κυκλοφόρησαν σε δίσκους στην Αμερική, όπως αρκετά τραγούδια του Στ. Καζαντζίδη. Σήμερα το αρχείο της εταιρείας βρίσκεται στην Ελλάδα και πολλές παλιές ηχογραφήσεις της κυκλοφορούν σε δίσκους C.D.

Η ΝΙΝΑ ηχογράφησε πολλά τραγούδια του Τσιτσάνη σε δίσκους 78 στροφών, απ' τα οποία αργότερα πολλά ξανακυκλοφόρησε σε δίσκους 45 στροφών και L.P.

Εντοπίσαμε λοιπόν τα τραγούδια:

- (1. Αριθμός δίσκου, 2. Τίτλος, 3. Εκτελεστής)
- 618-A, ΤΑ ΚΑΒΟΥΡΑΚΙΑ, Ρένα Ντάλλια - Ι. Παπαϊωάννου
 - 620-B, ΣΥΝΝΕΦΙΑΣΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, Αξιώτης Κεχαγιάς
 - 645-A, ΓΕΙΑ ΣΟΥ ΤΣΟΛΙΑ ΜΟΥ, Άννα Χρυσάφη
 - 645-B, ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΓΙΝΕΣ ΔΙΚΟΠΟ ΜΑΧΑΙΡΙ, Άννα Χρυσάφη

Σε ελληνικά C.D., που όπως είπαμε κυκλοφόρησαν τα τελευταία χρόνια με τραγούδια της ΝΙΝΑ, εντοπίσαμε τα παρακάτω τραγούδια της εταιρείας, που δεν ξέρουμε όμως αν προέρχονται από δίσκους 78 ή 45 στροφών ή L.P.

ΤΗΣ ΤΑΒΕΡΝΑΣ ΤΟ ΡΟΛΟΪ, Π. Πάνου - Ι. Τατσόπουλος

ΣΕ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΠΑΛΙΟΣΠΙΤΟ, Ντίνος Δολιανίτης - Άγγελος Μπούκης
ΣΤΡΩΣΕ ΜΟΥ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΩ, Ντίνος Δολιανίτης - Άγγελος Μπούκης
ΤΟ ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ ΣΟΥ, Περικλής Βάγιας
ΤΟ ΝΤΙΒΑΝΙ, Ρένα Ντάλλια - Τζιμ Αποστόλου
ΔΕΝ ΡΩΤΩ ΠΟΙΑ ΕΙΣΑΙ, Ντ. Δολιανίτης - Μιχάλης Βασιλάκης

Αυτό το τελευταίο δεν μπορεί σίγουρα να προέρχεται από δίσκο 78 στροφών.

2. Στην εταιρεία LIBERTY RECORD Co, εντοπίσαμε τα παρακάτω τραγούδια σε δίσκους 78 στροφών.

- 64-A, ΤΟ ΠΡΩΪ ΜΕ ΤΗ ΔΡΟΣΟΥΛΑ, Διωδία με μπουζούκι Αθ. Πειραιώτη - Α. Πόγγη
 - 122-B, ΠΕΦΤΟΥΝ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ ΟΙ ΣΤΑΛΕΣ, Τζιμ Αποστόλου
 - 122-B, Ο ΝΙΚΟΛΑΣ Ο ΨΑΡΑΣ, Τζιμ Αποστόλου
 - 61-A, Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ, Ιωάν. Μπότσαρης
 - 83-B, Ο ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ, Άγγελ. Λυκιαρδοπούλου
- Ας σταθούμε λίγο στο τελευταίο τραγούδι "Ο ΣΤΕ-

Η επικέττα του δίσκου της εταιρείας NINA που περιέχει το τραγούδι "ΣΥΝΝΕΦΙΑΣΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ" με τον Ασιώτη Κεχαγιά.

Η επικέττα του δίσκου της εταιρείας NINA που περιέχει το τραγούδι "ΤΑ ΚΑΒΟΥΡΑΚΙΑ" με την Ρ. Ντάλια και τον Γ. Παπαϊωάννου.

ΝΑΓΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ": Πρόκειται για το πολύ γνωστό "Κάποια μάννα αναστενάζει". Στην επικέττα του δίσκου δεν αναφέρεται κανένας για συνθέτης. Αν δεν ακούσει λοιπόν κάποιος τον δίσκο, δεν μπορεί να αντιληφθεί ότι είναι το "Κάποια μάννα αναστενάζει". Την Αγγέλα Λυκιαρδοπούλου συνοδεύει η ορχήστρα του Στιβ Μπαρτσέρη.

Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να συμπληρώσουμε στα παραπάνω, είναι ότι Αθαν. Πειραιώτης είναι ο Αθανάσιος Αθανασίου, παλιός συνθέτης και μουσικός από την Αίγινα.

3. Στην εταιρεία "ΚΑΛΟΣ ΔΙΣΚΟΣ"

- 315-A, Η ΦΤΩΧΕΙΑ, Θεοδ. Καβουράκης
- 337, Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΦΙΛΕΝΑΔΑ, Μπιστάκης Ορφανίδης
- 309, ΑΠΟΨΕ ΜΕΣ' ΤΟ ΚΑΠΗΛΕΙΟ, Θ. Καβουράκης - Αγγ. Παγγαλούδη

Το τραγούδι "Η ΦΤΩΧΕΙΑ", είναι το γνωστό μας "ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΤΑ ΚΟΥΡΕΛΙΑ".

4. Στην εταιρεία PARNASSUS

"Ο ΧΡΗΣΤΟΣ" με τον Τζιμ Αποστόλου. Είναι πιο γνωστό με τον τίτλο "ΚΑΤΣΕ Ν' ΑΚΟΥΣΗΣ ΜΙΑ ΠΕΝΙΑ". Η ηχογράφιση αυτή είναι η πρώτη που

περιέχει τα "χασικλίδικα" λόγια του τραγουδιού, που στην Ελλάδα είχε κόψει η λογοκρισία. Κυκλοφόρησε και από την εταιρεία PHANELLENIC (No 175), πάλι στην Αμερική.

5. Στην εταιρεία VIRGINIA RECORD

"ΧΩΡΙΣΑΜΕ ΕΝΑ ΔΕΙΛΙΝΟ". Με τους Ν. Γορταμάκη - Αθ. Πειραιώτη (Αθ. Αθανασίου). Κυκλοφόρησε και από την εταιρεία BOHEM, πάλι στην Αμερική.

6. Στην εταιρεία GRECOPHONE

- R-16-B, "ΕΧΟΥΝ ΣΩΠΑΣΕΙ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ", Ασιώτης Κεχαγιάς - Λ. Παναγόπουλος - Μπιστάκης Ορφανίδης
Πρόκειται για το γνωστό "Ότι κι αν πω δεν σε ξεχνώ".

7. Στην εταιρεία APOSTOΛΟΥ RECORDS

- 5-408-A, ΚΟΚΚΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΟΤΑ, Τζιμ Αποστόλου - Σεβας Χανούμ
- 5-408-B, ΓΙΑ ΚΟΙΤΑ ΚΟΣΜΕ, Τζιμ Αποστόλου

8. Στην εταιρεία ARISTOPHONE

- 506, ΤΟ ΘΥΜΑ, Θ. Καβουράκης

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας STANDARD INTERNATIONAL που περιέχει το τραγούδι "ΜΕΣ' ΤΗΝ ΣΚΟΤΟΥΡΑ ΜΟΥ" με τον Γιώργο Κατσαρό.

Η ετικέτα του δίσκου της εταιρείας GRECOPHON που περιέχει το τραγούδι "ΕΧΟΥΝ ΣΩΠΑΣΕΙ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ" με τους Αξ. Κεχαγιά, Α. Παναγόπουλο, Μητσάκη Ορφανίδη.

9. Στην εταιρεία METROPOLITAN
- Μ 183. ΕΧΤΕΣ ΑΝΤΑΜΩΘΗΚΑΜΕ.
Γιώργος Κατσαρός

Πρόκειται για το "Γάμε για τη Βούλα", που πρωτραγουδύησε ο Στράτος Παγιουμτζής. Φαίρεται κατοχυρωμένο στους Β. Τσιτσάνη και Παν. Τούντα.

10. Στην εταιρεία STANDARD INTERNATIONAL
- F-9014-B, ΜΕΣ ΤΗ ΣΚΟΤΟΥΡΑ ΜΟΥ,
Γιώργος Κατσαρός

Πρόκειται για το τραγούδι "ΜΕΣ' ΤΗ ΠΟΛΛΗ ΣΚΟΤΟΥΡΑ ΜΟΥ", που ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά το 1938, με εκτελεστή τον Στράτο Παγιουμτζή.

- Κ-9014-A, ΜΑΣ ΠΗΓΑΝ ΕΞΟΡΙΑ,
Γιώργος Κατσαρός

Πρόκειται για το τραγούδι "ΒΑΡΚΑ ΓΙΑΛΟ" που ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά το φθινόπωρο του 1946 με εκτελεστή τον Στράτο Παγιουμτζή.

Η ηχογράφηση με τον Γιώργο Κατσαρό πρέπει να έγινε κι αυτή στο τέλος του 1946. Δεν γνωρίζουμε την ακριβή χρονολογία της.

Οι στίχοι της ηχογράφησης αυτής είναι:

Δεν το πίνουμε το γάλα
ούτε και τη μαρμελάδα

αχ να σε χαρώ
βάρκα γιαλό

Και μας πήγαν εξορία
μακριά από την Αθήνα
αχ να σε χαρώ
βάρκα γιαλό.

Και μας δίνανε μπιζέλια
που τα ρίχναν στα κουνέλια
αχ να σε χαρώ
βάρκα γιαλό.

Και θα βάλω σημαδούρα
και 'τσι θα το σκάσω ζούλα
αχ να σε χαρώ
βάρκα γιαλό.

Οι στίχοι αυτοί τραγουδιότανε έτσι από τους εκτοπισμένους του καθεστώτος Μεταξά και αργότερα από τους κρατούμενους κινηματίες της Μ. Ανατολής στο στρατόπεδο του Ελ Ντάμπα¹.

Ο Γ. Κατσαρός λοιπόν με την επανεκτέλεση του τραγουδιού, δέσωσε ηχογραφημένους τους στίχους αυτής της παραλλαγής.

Το τραγούδι λοιπόν προϋπήρχε της ηχογράφησης του, τόσο από τον Στράτο Παγιουμτζή, όσο και

τον Γ. Κατσαρό. Υπάρχουν μάλιστα δυο καταγραφές του στις αρχές του αιώνα. Η πρώτη στο μουσικό παράρτημα του περιοδικού "ΦΟΡΜΙΓΞ" το 1907 και η άλλη στο ίδιο περιοδικό το 1908².

Συνεπώς εδώ ο Τσιτσάνης διασκεύασε μία παραδοσιακή μελωδία.

Στη δεκαετία του 1950 ο Γ. Κατσαρός κυκλοφόρησε μία παραλλαγή του τραγουδιού με τίτλο "ΑΠ' ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ ΚΡΑΣΙ - Σურτός Μπάλλος", όπου χρησιμοποίησε πολλούς απ' τους στίχους του τραγουδιού. Η μελωδία του όμως είναι διαφορετική.

11. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ 78 ΣΤΡΟΦΩΝ

Πρέπει να υπάρχουν πολλές ηχογραφήσεις του Τσιτσάνη σε δίσκους γραμμοφώνου που δεν εντοπίσαμε ακόμα. Οι μόνες που έχουμε καταγράψει είναι εκείνες με την Μαρίκα Νίνου. Η τελευταία είχε πάει περιοδεία στην Αμερική (Η.Π.Α.), λίγο πριν το θάνατό της. Εκεί ηχογράφησε αρκετά τραγούδια με την ορχήστρα του Γεράσιμου Κλουβάτου. Μεταξύ αυτών εντοπίσαμε δυο τουλάχιστον του Τσιτσάνη:

- ΤΑ ΚΑΒΟΥΡΑΚΙΑ
- ΖΑΪΡΑ

Δεν γνωρίζουμε με ποια εταιρεία κυκλοφόρησαν.

Β' ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ L.P. ΚΑΙ 45 ΣΤΡΟΦΩΝ

Η κυκλοφορία δίσκων L.P. και 45 στροφών άρχισε στην Αμερική (Η.Π.Α.) στα μέσα της δεκαετίας του 1950. Από τις πιο γνωστές εταιρείες που κυκλοφορούσαν ελληνικά τραγούδια στην Αμερική ήταν η NINA, η ΔΕΛΤΑ, η ΚΟΛΟΝΙΑΝ, η ΚΑΠΙΤΟΛ, κ.ά. Εκτός της NINA, οι δίσκοι των εταιρειών αυτών δεν κυκλοφορούσαν συνήθως στην Ελλάδα. Έτσι μας είναι δύσκολο να εντοπίσουμε σε τέτοιους δίσκους τραγούδια του Τσιτσάνη, γιατί δεν βρίσκονται στη διάθεσή μας. Όπως όμως είπαμε προηγουμένως, τα τελευταία χρόνια, κυκλοφόρησαν σε δίσκους C.D., αρκετές ηχογραφήσεις της Αμερικής. Θα παραθέσουμε παρακάτω τα τραγούδια που εντοπίσαμε σε τέτοιους δίσκους χωρίς όμως να γνωρίζουμε αν η αρχική τους κυκλοφορία έγινε σε δίσκους L.P. ή 45 στροφών ή ακόμα και γραμμοφώνου. Δεν γνωρίζουμε ούτε την αρχική εταιρεία δίσκων, ούτε χρονολογία ηχογράφησης. Εδώ τονίζουμε ότι πρέπει τα τραγούδια που περιέχουν αυτά τα C.D. πρέπει να ελέγχονται, γιατί πολλές φορές περιέχουν τραγού-

δια του Τσιτσάνη ηχογραφημένα στην Ελλάδα. Αυτά είναι:

(τίτλος τραγουδιού, εκτελεστής)

- ΖΑΪΡΑ, Άρης Σαν (Αρσιτείδης Σεϊσανάς)
- ΣΥΝΝΕΦΙΑΣΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, Ν. Καλλέργης - Βάγιας - Μπέτυ Δασκαλάκη
- ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ, Γιούλα Παναγιώτου
- ΓΚΙΟΥ ΜΠΑΧΑΡ, Μπέτυ Δασκαλάκη
- ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ Π' ΑΓΑΠΩ, Μπ. Δασκαλάκη - Κ. Γρυπάρης
- ΤΡΕΞΕ ΜΑΓΚΑ ΝΑ ΡΩΤΗΣΕΙΣ, Χρυσούλα Φαράχ - Περ. Βάγιας
- ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ, Γιάννης Βούλγαρης
- Η ΑΧΑΡΙΣΤΗ, Κ. Γρυπάρης - Μπ. Δασκαλάκη
- ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΤΟ ΜΠΕΓΛΕΡΙ ΣΟΥ, Εύα Στυλ - Μ. Χιώτης
- ΧΩΡΙΣΑΜΕ ΕΝΑ ΔΕΙΛΙΝΟ, Μπ. Δασκαλάκη - Κ. Γρυπάρης
- ΟΛΑ ΧΑΛΛΑΛΙ ΣΟΥ (ΑΡΑΠΙΚΟ ΤΣΙΦΤΕΤΕΛΛΙ), Μπ. Δασκαλάκη
- ΣΤΡΩΣΕ ΜΟΥ ΝΑ ΚΟΙΜΗΘΩ, Ν. Καλλέργης - Π. Βάγιας - Τούλα Μοντέζ
- ΦΑΡΙΝΤΑ, Μπέτυ Δασκαλάκη
- ΚΛΑΨΕ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ, Σωτήρης Καλυμνάκης
- ΕΝΑ ΜΗΝΑ Σ' ΕΧΑΣΑ (ΝΤΟΚΤΟΡ ΝΤΟΚΤΟΡ), Καίτη Γιουλάκη (Κληρίνο Τάσος Χαλκιάς)
- ΟΛΑ ΧΑΛΛΑΛΙ ΣΟΥ, Ζωή Νάκη (Μπουζούκι Γερ. Κλουβάτος)
- ΑΠΟΒΡΑΔΟ ΚΑΙ ΣΑΒΒΑΤΟΒΡΑΔΟ (ΤΟ ΑΠΟΒΡΑΔΟ), Δασκαλάκη
- ΟΤΙ ΚΙ ΑΝ ΠΩ ΔΕΝ ΣΕ ΞΕΧΝΩ, Μπέτυ Δασκαλάκη - Κ. Γρυπάρης (Ηχογρ. 1959).
- ΜΠΑΞΕ ΤΣΙΦΛΙΚΙ, Αντ. Μουστάκας
- ΑΧΑΡΙΣΤΗ, Ορχήστρα "101 έγχορδα"

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η μετατροπή των εταιρειών δίσκων σε πολυεθνικούς κολοσσούς και η σταδιακή απορρόφηση απ' αυτές πολλών εταιρειών της κυρίως Ελλάδας, είχε σαν αποτέλεσμα να γίνεται πολύ εύκολα η κυκλοφορία των ελληνικών τραγουδιών όχι μόνον στην Αμερική αλλά σ' ολόκληρο τον κόσμο. Φυσικό αποτέλεσμα ήταν να σταματήσουν την παραγωγή δίσκων, όλες οι μικρές ελληνικές εταιρείες της Αμερικής. Αν και δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία, πιστεύουμε ότι οι περισσότερες έκλεισαν μέχρι το τέλος

της δεκαετίας το 1960. Παρέμειναν λίγες, μεταξύ των οποίων και η "NINA". Η τελευταία γύρω στο 1971-72 ηχογράφησε ένα L.P. με τραγουδιστή τον Απόστολο Νικολαΐδη και τίτλο "ΟΤΑΝ ΚΑΓΙΝΙΖΕΙ Ο ΛΟΥΛΑΣ". Η ηχογράφιση αυτή όμως έγινε κατά το ήμισυ στην Αμερική!

Δηλαδή: Ο Νικολαΐδης δεν μπορούσε να κυκλοφορήσει στην Ελλάδα δίσκο με κασικλίδικα τραγούδια, λόγω της άγριας λογοκρισίας που υπήρχε κατά την περίοδο της κούντας. Ηχογραφήθηκε λοιπόν μόνο η μουσική των τραγουδιών σε στούντιο της Αθήνας και στη συνέχεια ο ίδιος πρόσθεσε τα λόγια σε στούντιο της Αμερικής, όπου τελικά κυκλοφόρησε ο δίσκος (NINA 402). Μετά την πτώση της κούντας κυκλοφόρησε και στην Ελλάδα.

Τα τραγούδια του Τσιτσάνη που περιέχονται σ' αυτόν τον δίσκο είναι:

"ΜΑΓΚΑΣ ΒΓΗΚΕ ΓΙΑ ΣΕΡΓΙΑΝΙ" και
"ΟΤΑΝ ΣΥΜΒΕΙ ΣΤΑ ΠΕΡΙΞ".

Για την ιστορία αναφέρουμε ότι στην ηχογράφιση της μουσικής του δίσκου έπαιξαν οι μουσικοί: Σπύρος Καλφόπουλος μπουζούκι, Χρήστος Δημόπουλος μπουζούκι, Παναγιώτης Χρυσίνης μπαγλαμά και Μπάμπης Μαλίδης κιθάρα.

Η ηχογράφιση αυτή όμως, μάλλον σαν τυχαίο γεγονός πρέπει να αντιμετωπισθεί. Επίσης σαν τυχαίο γεγονός πρέπει να πάρουμε την ηχογράφιση δυο τραγουδιών του Τσιτσάνη από την Φλέρυ Νταντωνάκη το 1971 στην Αμερική. Έγινε στο σπίτι του Μάνου Χατζηδάκη στη Νέα Υόρκη, που την συνόδευσε παίζοντας πιάνο.

Τα τραγούδια αυτά είναι:
"ΑΝΤΙΛΑΛΟΥΝΕ ΤΑ ΒΟΥΝΑ" και
"ΧΩΡΙΣΑΜΕ ΕΝΑ ΔΕΙΛΙΝΟ"

Οι ηχογραφήσεις αυτές κυκλοφόρησαν σε δίσκο πολύ αργότερα το 1991, από την ελληνική εταιρεία δίσκων "ΣΕΙΡΙΟΣ".

Κλείνοντας την παρουσίαση πρέπει να τονίσουμε ότι το κεφάλαιο της δισκογραφίας του Β. Τσιτσάνη που παρουσιάσαμε, δεν έχει ακόμα επαρκώς ερευνηθεί. Προσωπική μας εκτίμηση είναι ότι, τα ηχογραφημένα στην Αμερική (ΗΠΑ) τραγούδια του, πρέπει να είναι πάνω από 150. Ας ελπίσουμε ότι σιγά-σιγά θα έρθουν στο φως όλες οι άγνωστες ακόμα εκτελέσεις των τραγουδιών του ώστε να μπορέσουμε να καταγράψουμε πλήρως τη δισκογραφία του.

(Το παραπάνω κείμενο ανακοινώθηκε στο Α' συνέδριο για τον Τσιτσάνη (διοργάνωση Δήμος Τρίκαλων), που έγινε στα Τρίκαλα στις 5-6 Σεπτεμβρίου 1998)

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΝΕΑΡΧΟΥ: "Ρεμπέτικο και πολιτική" Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 1993

2. ΝΤΑΛΛΑΣΗ ΠΟΛΥΧΡ.: "Το τραγούδι θάρκα-γιαλό". Εφημερίς "Πρωϊνός Λόγος" Τρίκαλων 16-9-1997

3. Για την καταγραφή των δίσκων 78 στροφώνάρθθηκαν στοιχεία από τη συλλογή του συγγραφέα καθώς και από καταλόγους των εταιρειών δίσκων της εποχής.

4. Δίσκοι C.D. που περιέχουν τραγούδια του Τσιτσάνη ηχογραφημένα στην Αμερική:

α. "Β. ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ - Τα τραγούδια του" (ALFA MI RECORDS CD 02)

β. "ΑΡΗΣ ΣΑΝ" (ΑΝΟΔΟΣ ΠΙΜΕ Α-252)

γ. "Η Φλέρυ Νταντωνάκη στα "Λειτουργικά" του Μάνου Χατζηδάκη" (ΣΕΙΡΙΟΣ, 5ΜΗ 91005-2)

δ. "ΚΟΜΠΑΝΙΑ ΑΜΕΡΙΚΑ VOL. 1" (ΑΝΟΔΟΣ ΠΙΜΕ Α-251)

ε. "ΔΟΚΤΩΡ ΒΑΣ. ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ" (ΠΑΝΩΡΑ ΡΑΝ-220)

στ. "ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ 1952-1962" (FM. RECORDS FM 844)

5. Δίσκοι L.P. με τραγούδια του Β. Τσιτσάνη ηχογραφημένα στην Αμερική:

α. "ΟΤΑΝ ΚΑΓΙΝΙΖΕΙ Ο ΛΟΥΛΑΣ" με τον Απ. Νικολαΐδη NINA 402 και SAKARIS MR 2001

β. "ΜΑΡΙΚΑ ΝΙΝΟΥ - Η Χρυσή εποχή του λαϊκού τραγουδιού LYRA 4562/63

6. Τις πληροφορίες για το ιστορικό των ηχογραφήσεων του Απ. Νικολαΐδη, μας τις έδωσε ο Σωτήρης Λυκούροπουλος

7. Τις πληροφορίες για το τραγούδι "ΑΓΓ' ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ ΚΡΑΣΙ", μας έδωσε ο Ηλ. Μπαρούνης

ΑΧΡΗΣΤΟΣ ή ΑΖΗΤΗΤΟΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σύμφωνα με τον νόμο ΒΨΞΘ 1/6/1900, εις την τάξιν των ακρήστων και αζητήτων ταχυδρομικών αποστολών υπάγονται.

α) Πάσα αποστολή, ης ο παραλήπτης δεν δύναται να ανευρεθί εν τω τόπω του προορισμού, η δε περαιτέρω μεταβίβασις αυτής καθίσταται κατά τους ισχύοντας νόμους ή ταχυδρομικές διατάξεις αδύνατος.

β) Πάσα αποστολή, ης ο παραλήπτης αρνείται ή αποκρούει την παραλαβήν.

γ) Πάσα αποστολή φέρουσα την σημείωσιν "μενέτω εις το ταχυδρομείον", ήτις δεν ήθελε ζητηθή εντός τριών μηνών από της αφίξεώς της.

δ) Πάσα αποστολή, ης ο παραλήπτης απεβίωσεν, οι δε κληρονόμοι αυτού αποκρούουσι την παραλαβήν ή είνε άγνωστοι.

3) Πάσα αποστολή, ης ο παραλήπτης έχει πλείονας του ενός συνωνύμους μη διακρινόμενος εκ της επιγεγραμμένης διευθύνσεως ή άλλης τινός δηλώσεως, ο δε αποστολεύς δεν ανευρίσκειται, ίνα δηλώση του γνήσιον παραλήπτην.